

**Pisma procesowe
w postępowaniach przed
sądem rodzinnym
z objaśnieniami
i wzorami do pobrania**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I

**Pozwy i wnioski
w postępowaniach
na podstawie Kodeksu
rodzinnego i opiekuńczego**

Rozdział 1

Zawarcie małżeństwa

1. Pozew o ustalenie nieistnienia małżeństwa

Radom, 22.7.2023 r.

Sąd Okręgowy w Radomiu^b
I Wydział Cywilny
ul. Piłsudskiego 10
26-600 Radom

Powódka^c: *Eulalia Czyżyk*
PESEL: 12345678910.
ul. Wymyślona 1
26-600 Radom
reprezentowana przez adwokata^f
Juliana Bocianka, prowadzącego kancelarię adwokacką w Radomiu
ul. Adwokacka 1 lok. 2
26-600 Radom

Pozwany^c: *Joachim Czyżyk*
ul. Wymyślona 2
26-600 Radom

Opłata: 200,00 zł (dwieście złotych)^e

Pozew^d **o ustalenie nieistnienia małżeństwa^a**

Działając w imieniu Powódki, na mocy udzielonego mi pełnomocnictwa, którego odpis przedkładam w załączeniu, wnoszę o:

- 1) ustalenie nieistnienia małżeństwa *Eulalii Czyżyk*, ur. 12.4.1956 r. w Radomiu, oraz *Joachima Czyżyka*, ur. 12.4.1956 r. w Radomiu, co do którego 1.4.2020 r. został sporządzony akt małżeństwa Nr AM 0000000;
- 2) dopuszczenie dowodu z odpisu skróconego aktu małżeństwa Nr AM 0000000 – na fakt złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński przez *Eulalię Czyżyk* i *Joachima Czyżyka* wobec kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w osobie *Joachima Czyżyka*, a tym samym na fakt: występowania przez *Joachima Czyżyka* w podwójnej roli podczas ceremonii, tj. nupturienta oraz kierownika Urzędu Stanu Cywilnego;
- 3) dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron oraz dowodu z przesłuchania świadka: *Janiny Czyżyk*, zam. ul. Wymyślona 3, 26-600 Radom – wszystkich na

fakt: złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński przez *Eulalię Czyżyk* i *Joachima Czyżyka* wobec kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w osobie *Joachima Czyżyka*, a tym samym na fakt występowania przez *Joachima Czyżyka* w podwójnej roli podczas ceremonii, tj. nupturienta oraz kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, interesu prawnego Powódki w wytoczeniu niniejszego powództwa, kierowania przez Pozwanego wobec Powódki roszczeń o przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny pomimo rozstania Powódki i Pozwanego;

- 4) dopuszczenie dowodu z dokumentu – wezwania z 1.7.2023 r. – na fakt: interesu prawnego Powódki w wytoczeniu niniejszego powództwa, kierowania przez Pozwanego wobec Powódki roszczeń o przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny;
- 5) zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na podstawie art. 187 § 1 pkt 3 KPC oświadczam, że strony nie podejmowały próby mediacji ani innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu z uwagi na ograniczenia natury prawnej.

Uzasadnienie

W dniu 1.4.2020 r. w Urzędzie Stanu Cywilnego w Radomiu strony złożyły zgodne i jednoczesne oświadczenia o tym, że wstępują w związek małżeński. W następstwie ceremonii ślubnej sporządzony został akt małżeństwa Nr AM 0000000.

Dowód: – odpis skrócony aktu małżeństwa Nr AM 0000000;
– przesłuchanie świadka oraz stron.

Oświadczenie stron o wstąpieniu w związek małżeński zostało złożone przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Radomiu *Joachimem Czyżykiem*. Należy więc zauważyć, że *Joachim Czyżyk* występował w podwójnej roli podczas ceremonii ślubnej, tj. zarówno jako nupturient, jak i urzędnik stanu cywilnego. W ceremonii nie brał udziału inny urzędnik stanu cywilnego. Z powyższych względów małżeństwo nie zostało skutecznie zawarte.

Dowód: – odpis skrócony aktu małżeństwa Nr AM 0000000;
– przesłuchanie świadka oraz stron.

Powódka posiada interes prawny w wytoczeniu niniejszego powództwa. Strony od ponad roku nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego i nie mieszkają ze sobą. Strony nie posiadają ponadto wspólnych dzieci, ani innych osób pozostających na ich utrzymaniu. Pomimo to, 1.7.2023 r. Powódka otrzymała pismo od Pozwanego, w którym wzywa ją do przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny w trybie art. 27 KRO, pod rygorem wystąpienia na drogę sądową.

Dowód: – wezwanie z 1.7.2023 r.,
– przesłuchanie świadka oraz stron.

Mając na względzie powyższe, należało wniesić jak w *petitum* pozwu.

Julian Bocianek

adwokat

Załączniki:

- ↳ odpis skrócony aktu małżeństwa;
- ↳ wezwanie z 1.7.2023 r.;
- ↳ pełnomocnictwo wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej;
- ↳ dowód uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 200 zł;
- ↳ dwa odpisy pozwu i załączników.

Uwagi i objaśnienia

^a **Powództwo o ustalenie nieistnienia małżeństwa (zob. art. 2 KRO).** Zgodnie z art. 2 KRO każdy, kto ma w tym interes prawny, może wystąpić z powództwem o ustalenie nieistnienia małżeństwa, jeżeli mimo niezachowania przepisów art. 1 KRO został sporządzony akt małżeństwa. Ustalenie nieistnienia małżeństwa może zatem nastąpić, jeżeli nie została spełniona choćby jedna z przesłanek zawarcia małżeństwa wynikających z art. 1 KRO, a zatem w sytuacji gdy:

- 1) oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone przez osoby tej samej płci;
- 2) nupturienti nie byli jednocześnie obecni przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego i nie złożyli jednoczesnych oświadczeń, że wступują ze sobą w związek małżeński (zob. jednak zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika – art. 6 KRO);
- 3) osoba, przed którą zostało złożone oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński, nie była kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub jego zastępcą, upoważnionym do odebrania oświadczenia od nupturientów.

Dodatkowo, jeżeli nupturienti wybrali wyznaniową formę zawarcia małżeństwa, która pociąga za sobą skutek w sferze cywilnoprawnej (art. 1 § 2 KRO), katalog przesłanek zawarcia małżeństwa należy uzupełnić o wymóg, aby:

- 4) przyszli małżonkowie w obecności duchownego wyrazili wolę jednoczesnego wstąpienia w związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego oraz wolę zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu;
- 5) ratyfikowana umowa międzynarodowa lub ustawa regulująca stosunki między państwem a kościołem albo innym związkiem wyznaniowym przewidywała możliwość wywołania przez związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu tego kościoła albo innego związku wyznaniowego takich skutków, jakie pociąga za sobą zawarcie małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Należy również pamiętać, że mężczyzna i kobieta, będący obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, mogą zawrzeć małżeństwo również przed polskim konsulem lub przed osobą wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula.

^b **Właściwość sądu.** Pozew należy złożyć z uwzględnieniem przepisów o właściwości rzeczowej i miejscowej sądu:

- 1) **właściwy rzeczowo** jest sąd okręgowy, zgodnie z art. 17 pkt 1 KPC;
- 2) **właściwy miejscowo** w świetle art. 41 KPC jest wyłącznie sąd okręgowy, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma – sąd miejsca zamieszkania powoda.

^c **Podmioty sporu.** Zgodnie z treścią art. 2 KRO legitymację czynną do wystąpienia z powództwem o ustalenie nieistnienia małżeństwa posiada każdy, kto ma w tym interes prawny. Może to być jeden z małżonków, który pozywa wówczas drugiego małżonka. Z powództwem może wystąpić również osoba trzecia, która wskazuje obydwu małżonków jako pozwanych [małżonkowie występują wówczas jako współuczestnicy jednolici i konieczni, zob. *M. Domański*, w: *K. Osajda* (red.), *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, Warszawa 2022, Legalis, art. 2, Nb 23–28]. Jeżeli powództwo ma być wytoczone po śmierci jednego lub obojga małżonków, sąd rejonowy miejsca zamieszkania zmarłego ustanawia kuratora na wniosek zainteresowanego (art. 447 KPC). Z powództwem może wystąpić również prokurator (art. 448 KPC).

Istnienie interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieistnienia małżeństwa należy wykazać już na etapie wnoszenia pozwu.

^d **Wymogi formalne pozwu.** Pozew powinien odpowiadać wymogom z art. 126, 126², 128–129 oraz 187 KPC odnoszącym się do pisma procesowego. Do pozwu należy dołączyć odpisy pozwu wraz z załącznikami dla strony przeciwnej, a ponadto jeden dodatkowy odpis pozwu z załącznikami dla prokuratora (art. 449 KPC).

Do reprezentowania strony konieczne jest pełnomocnictwo udzielone do prowadzenia danej sprawy (art. 426 KPC).

Przepisy szczególne o postępowaniu w sprawach o nieistnienie małżeństwa zawierają art. 425–435 oraz 447–452 KPC.

^e **Opłata sądowa.** Pozew podlega opłacie w kwocie 200 zł (art. 27 pkt 2 KSCU, zob. też art. 96 KSCU w zakresie zwolnień podmiotowych z kosztów sądowych).

^f **Wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego.** W sprawach o stwierdzenie nieistnienia małżeństwa minimalna stawka wynagrodzenia pełnomocnika profesjonalnego wynosi 720 zł (§ 4 ust. 1 pkt 2 TAdwR oraz § 4 ust. 1 pkt 2 TRadR).

Orzecznictwo

1. Wyr. SA w Warszawie z 19.12.2014 r., I ACA 1315/14, Legalis

W przypadku, gdy istnieje akt małżeństwa, właściwą drogą do zakwestionowania samego faktu złożenia przez wskazane w nim osoby oświadczeń o zawarciu małżeństwa jest zgłoszenie żądania unieważnienia aktu małżeństwa w postępowaniu nieprocesowym na podstawie art. 30 pkt 1 ustawy z 29.9.1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego. Dopiero jeśli powództwo dotyczy

zarzutu, iż małżeństwo – mimo złożenia powyższych oświadczeń – zostało zawarte bez skutku prawnego w rozumieniu art. 1 KRO, właściwa jest droga procesu cywilnego o ustalenie nieistnienia małżeństwa.

2. Wyr. SN z 22.2.2012 r., IV CSK 240/11, OSNC 2012, Nr 9, poz. 106, s. 25

Nie można żądać ustalenia nieistnienia małżeństwa (art. 2 KRO) z powołaniem się na niezłożenie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński z powodu pozostawania w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli (art. 15¹ § 1 pkt 1 KRO).

2. Wniosek o zwolnienie od obowiązku złożenia lub przedstawienia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu niezbędnego do zawarcia małżeństwa

Radom, 22.7.2023 r.

**Sąd Rejonowy w Radomiu^b
III Wydział Rodzinny i Nieletnich
ul. Warszawska 1
26-610 Radom**

Wnioskodawczyni: *Marlena Holub*

PESEL: *brak*
ul. Wymyślona 1
26-600 Radom

Uczestnik: *Mariusz Drozd*

ul. Wymyślona 2
26-600 Radom

Opłata: 100 zł (sto złotych)^e

Wniosek^d o zwolnienie od obowiązku złożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu stwierdzającego, że zgodnie z właściwym prawem można zawrzeć małżeństwo^a

Działając w imieniu własnym, wnoszę o:

- 1) zwolnienie Wnioskodawczyni: *Marleny Holub*, ur. 1.4.1991 r. w Bratysławie, obecnie zamieszkałej w Radomiu, obywatelstwa słowackiego, córki *Jana Holuba* i *Janiny Holub* z d. *Vrabec*, od obowiązku złożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu niezbędnego do zawarcia przez Wnioskodawczynię małżeństwa z uczestnikiem *Mariuszem Drozdem*, ur. 1.4.1991 r. w Radomiu, zamieszkałym w Radomiu, obywatelstwa polskiego, synem *Jana Drozda* i *Marii Drozd* z d. *Kukułka*, w postaci dokumentu stwierdzającego, że zgodnie z prawem Republiki Słowackiej Wnioskodawczyni może zawrzeć małżeństwo;
- 2) dopuszczenie dowodu z zaświadczenia z 1.7.2023 r. wydanego przez Ambasadę Słowacką w Warszawie – na fakt, że w świetle obecnie obowiązującego prawa właściwe organy Republiki Słowackiej nie wydają zaświadczeń o możliwości zawarcia małżeństwa;

- 3) dopuszczenie dowodu z przesłuchania Wnioskodawczynie oraz Uczestnika – na fakt, że Wnioskodawczynie oraz Uczestnik zamierzają wstąpić w związek małżeński na terytorium RP, nieistnienia okoliczności, które w świetle prawa słowackiego lub prawa polskiego uniemożliwiłyby Wnioskodawczynie wstąpienie w związek małżeński z Uczestnikiem na terytorium RP;
- 4) orzeczenie, że każdy z Uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Uzasadnienie

Wnioskodawczynie oraz Uczestnik zamierzają wstąpić w związek małżeński na terytorium RP i w tym celu pragną złożyć stosowne oświadczenia przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Radomiu.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczynie oraz uczestnika.

Z informacji uzyskanej przez wnioskodawczynię w Urzędzie Stanu Cywilnego w Radomiu wynika, że warunkiem zawarcia przez cudzoziemca związku małżeńskiego na terytorium RP jest między innymi przedłożenie dokumentu stwierdzającego, że zgodnie z właściwym prawem cudzoziemiec może zawrzeć małżeństwo.

Wnioskodawczynie jest obywatelką Republiki Słowackiej. Niestety, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami od 1.2.2006 r. właściwe organy Republiki Słowackiej nie wydają zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa. Wobec powyższego zachodzą trudne do przezwyciężenia przeszkody uniemożliwiające uzyskanie dokumentu wymaganego przez prawo polskie.

Dowód: zaświadczenie z 1.7.2023 r. wydane przez Ambasadę Słowacką w Warszawie.

Po stronie Wnioskodawczynie nie zachodzą przeszkody uniemożliwiające jej zawarcie małżeństwa, i to ani z perspektywy prawa słowackiego, ani prawa polskiego. Wnioskodawczynie jest osobą pełnoletnią posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych. Wnioskodawczynie jest ubezwłasnowolniona, ani dotknięta chorobą psychiczną albo niedorozwojem umysłowym. Dotychczas Wnioskodawczynie nie wstępowała w związek małżeński. Pomiedzy Uczestnikiem i Wnioskodawczynią nie zachodzi stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa, ani też stosunek przysposobienia.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczynie i uczestnika.

Mając na względzie powyższe, należało wnieść jak w *petitum* wniosku.

Marlena Hołub

Wnioskodawczynie

Załączniki:

- ↳ dowód uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 100 zł;
- ↳ zaświadczenie z 1.7.2023 r. wydane przez Ambasadę Słowacką w Warszawie;
- ↳ odpis wniosku i załączników.

Uwagi i objaśnienia

^a **Wniosek o zwolnienie z obowiązku złożenia lub przedstawienia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu niezbędnego do zawarcia małżeństwa** (zob. art. 3 § 2 KRO, art. 79 ust. 2 PrASC). Artykuł 3 § 1 KRO nakłada na osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo obowiązek przedłożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego określonych w odrębnych przepisach dokumentów, niezbędnych do zawarcia małżeństwa. Niezbędne jest zatem przedstawienie:

- 1) dokumentu tożsamości osoby zamierzającej zawrzeć małżeństwo osobiście;
- 2) zapewnienia na piśmie w postaci papierowej, że nie wie o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa;
- 3) zezwolenia na zawarcie małżeństwa, jeżeli wymagają tego przepisy KRO (art. 76 ust. 1 PrASC);
- 4) zezwolenia sądu na złożenie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przez pełnomocnika oraz pełnomocnictwo (art. 76 ust. 3 PrASC);
- 5) dokumentów, o których mowa w art. 77 i 78 PrASC, w przypadku obywatela polskiego;
- 6) dokumentów, o których mowa w art. 79 PrASC, w przypadku obywatela państwa obcego.

W razie gdy otrzymanie dokumentu, który należy następnie złożyć lub przedstawić kierownikowi urzędu stanu cywilnego, napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, sąd może zwolnić z tego obowiązku osobę zamierzającą wstąpić w związek małżeński (art. 3 § 2 KRO, zob. też art. 79 ust. 2 PrASC w odniesieniu do dokumentu wymaganego od cudzoziemca, stwierdzającego, że zgodnie z właściwym prawem może zawrzeć małżeństwo).

W treści wniosku należy dokładnie oznaczyć podmioty zamierzające wstąpić w związek małżeński, a także dokument, którego złożenie napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody. W postępowaniu o zwolnienie cudzoziemca od złożenia dokumentu, o którym mowa w art. 79 ust. 1 pkt 3 PrASC, sąd na podstawie właściwego prawa ustala również, czy osoba będąca cudzoziemcem może zawrzeć małżeństwo, wobec czego we wniosku należy wskazać okoliczności mające znaczenie dla tej oceny.

^b **Właściwość sądu.** Wniosek należy złożyć z uwzględnieniem przepisów o właściwości rzeczowej i miejscowej sądu:

- 1) **właściwy rzeczowo** jest sąd rejonowy, zgodnie z zasadą ogólną wyrażoną w art. 507 KPC;
- 2) **właściwy miejscowo** w świetle art. 508 KPC jest wyłącznie sąd miejsca zamieszkania wnioskodawcy, a w braku miejsca zamieszkania – sąd miejsca jego pobytu. W braku wskazanych wyżej podstaw właściwy będzie sąd dla m.st. Warszawy. Istnieje ponadto możliwość wyznaczenia przez sąd przełożony nad sądem właściwym miejscowo innego sądu, jako właściwego dla rozpoznania sprawy (zob. art. 508 § 2 i 3 KPC).

^c **Wnioskodawca i uczestnicy.** Zgodnie z treścią art. 562 KPC zwolnienia od obowiązku złożenia urzędowi stanu cywilnego dokumentu potrzebnego do zawarcia małżeństwa udziela sąd na wniosek osoby obowiązanej do złożenia dokumentu.

Uczestnikiem w sprawie będzie natomiast osoba, z którą wnioskodawca zamierza zawrzeć małżeństwo (zob. 510 § 1 KPC).

^d **Wymogi formalne wniosku.** Zarówno art. 562 KPC, jak i art. 79 ust. 2 PrASC wskazują, że sąd proceduje w trybie nieprocesowym. W świetle art. 511 KPC wniosek powinien czynić zadość przepisom o pozwie, a zatem odpowiadać wymogom z art. 126, 128–129 oraz 187 KPC odnoszącym się do pisma procesowego. Do wniosku należy dołączyć jego odpis wraz z załącznikami dla uczestnika postępowania.

^e **Opłata sądowa.** Wniosek podlega opłacie w kwocie 100 zł (art. 37 pkt 6 KSCU, zob. też art. 96 KSCU w zakresie zwolnień podmiotowych z kosztów sądowych).

W sprawach o zwolnienie z obowiązku przedłożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu niezbędnego do zawarcia małżeństwa **minimalna stawka wynagrodzenia pełnomocnika profesjonalnego** wynosi 240 zł (§ 8 ust. 1 pkt 3 TAdwR oraz § 8 ust. 1 pkt 3 TRadR).

Orzecznictwo

1. Orz. SN z 17.12.1946 r., CI 685/46, OSNC 1947, Nr 2, poz. 55

Użyty przez ustawodawcę w art. 10 § 2 prawa małżeńskiego z roku 1945 termin „trudne do przewyciężenia przeszkody” nie jest pojęciem o ściśle określonym znaczeniu prawnym, toteż sądom merytorycznym musi być przyznana swoboda w zakresie uznania, czy takie przeszkody w konkretnym przypadku istnieją.

2. Post. SN z 16.11.1971 r., III CRN 404/71, OSNCP 1972, Nr 5, poz. 91

Rozpoznając wniosek cudzoziemca o zwolnienie go od złożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dowodu zdolności do zawarcia małżeństwa według jego prawa ojczystego (art. 46 ust. 1 prawo o aktach stanu cywilnego), sąd powinien ustalić wszystkie okoliczności, które powinny być stwierdzone takim dowodem. W szczególności należy ustalić, czy prawo to nie przewiduje zakazu zawierania małżeństwa przez obywateli danego państwa z obywatelami innego państwa, oraz czy nie jest ono sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego PRL. W razie stwierdzenia, że małżeństwo obywatela polskiego z cudzoziemcem byłoby nieważne w świetle prawa ojczystego cudzoziemca, sąd odmawia mu zwolnienia od przedstawienia dowodu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 prawa o aktach stanu cywilnego.

3. Uchw. SN z 22.6.1972 r., III CZP 34/72, OSNC 1973, Nr 4, poz. 52

W postępowaniu o zwolnienie cudzoziemca od przedstawienia dowodu zdolności do zawarcia małżeństwa sąd obowiązany jest oceniać zdolność cudzoziemca do zawarcia małżeństwa nie tylko w świetle jego prawa ojczystego, ale również z punktu widzenia zgodności tego prawa z podstawowymi zasadami porządku prawnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

4. Post. SN z 26.8.1974 r., I CR 608/74, OSPiKA 1976, Nr 7, poz. 141

Zakres kognicji sądu przy rozpoznawaniu spraw o zwolnienie cudzoziemca od złożenia dowodu zdolności do zawarcia małżeństwa według jego prawa ojczystego obejmuje również kwestię klauzuli porządku publicznego. Sprzeczność ojczystego prawa cudzoziemca z podstawowymi zasadami obowiązującego w Polsce porządku publicznego stanowi nieusuwalną przeszkodę do zawarcia małżeństwa.

Jeżeli zatem w państwie, którego obywatel ubiega się o zwolnienie od obowiązku przedstawienia dowodu wymienionego w art. 46 PrASC, istnieje wielożeństwo, a prawo tego państwa tylko w drodze wyjątku dopuszcza możliwość optowania mężczyzny na rzecz małżeństwa monogamicznego, przy czym za zgodą żony monogamicznej może dojść do zawarcia przez męża dalszych małżeństw, to należy uznać, że pomiędzy prawem ojczystym wnioskodawcy a założeniami polskiego prawa małżeńskiego zachodzi taka sprzeczność, która wyłącza możliwość uwzględnienia wniosku.

5. Post. SN z 11.10.1974 r., II CR 735/74, OSPiKA 1976, Nr 7–8

Wykładnia prawa, według której „W postępowaniu o zwolnienie cudzoziemca od przedstawienia dowodu zdolności do zawarcia małżeństwa sąd obowiązany jest oceniać zdolność cudzoziemca do zawarcia małżeństwa nie tylko w świetle jego prawa ojczystego, ale również z punktu widzenia zgodności tego prawa z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” (uchwała SN z 22.VI.1972 r. III CZP 34/72 – OSNCP 1973, z. 4 poz. 52), nie może być pojmowana w ten sposób, że – jako zasada – jest niedopuszczalne zawieranie małżeństw obywateli polskich z obywatelami państw, w których jako reżym prawno-obyczajowy panuje wielożeństwo. Spośród możliwych zróżnicowanych sytuacji faktycznych, w negatywny sposób z rozważanego punktu widzenia powinna być potraktowana w każdym bądź razie sytuacja, gdy obywatel państwa obcego, dopuszczającego wielożeństwo, zamierza wstąpić w związek małżeński z obywatelką polską, pozostaje już w związku małżeńskim.

6. Postanowienie SN z 23.9.1977 r., I CR 309/77, Legalis

O tym, który z nupturientów ma interes prawny w wystąpieniu z wnioskiem o uznanie zagranicznego wyroku rozwodowego, rozstrzyga okoliczność, na którym z nich ciąży obowiązek przedłożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dowodu ustania poprzedniego małżeństwa. W świetle jednakowych postanowień przepisów art. 1 zd. drugie KRO i art. 42 pkt 4 prawa o aktach stanu cywilnego (dekret z 8.6.1955 r. – Dz.U. 1955 Nr 25 poz. 151 ze zm.) dowód ustania małżeństwa powinna złożyć ta osoba, która poprzednio pozostawała w związku małżeńskim.

3. Wniosek o zwolnienie cudzoziemca od obowiązku złożenia dokumentu stwierdzającego, że zgodnie z właściwym prawem może zawrzeć małżeństwo, przygotowany przez pełnomocnika

Radom, 22.7.2023 r.

Sąd Rejonowy w Radomiu^b
III Wydział Rodzinny i Nieletnich
ul. Warszawska 1
26-610 Radom

Wnioskodawczyni^c: *Solomia Dudek*
ul. Wymyślona 1
26-600 Radom
PESEL: 12345678910
reprezentowana przez adwokata^f
Juliana Bocianka
prowadzącego kancelarię adwokacką w Radomiu
ul. Adwokacka 1 lok. 2, 26-600 Radom

Uczestnik^c: *Mariusz Gołąbek*
ul. Wymyślona 2
26-600 Radom

Opłata: 100,00 zł (sto złotych)^e

Wniosek^d **o zwolnienie cudzoziemca od obowiązku złożenia kierownikowi** **urzędu stanu cywilnego dokumentu stwierdzającego** **zgodnie z prawem właściwym możliwość zawarcia małżeństwa^a**

Działając w imieniu wnioskodawczyni, na mocy udzielonego mi pełnomocnictwa, którego odpis przedkładałam w załączeniu, wnoszę o:

- 1) zwolnienie wnioskodawczyni: *Solomii Dudek*, ur. 1.4.1991 r. w Kijowie, obecnie zamieszkałej w Radomiu, obywatelstwa ukraińskiego, córki *Jana Dudka* i *Janiny Dudek* z d. *Sikorka*, od obowiązku złożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu niezbędnego do zawarcia przez wnioskodawczynię małżeństwa z uczestnikiem *Mariuszem Gołąbką*, ur. 1.4.1991 r. w Radomiu, zamieszkałym w Radomiu, obywatelstwa polskiego, synem *Jana Gołąbka* i *Marii Gołąbek* z d. *Kukułka*, w postaci dokumentu stwierdzającego, że zgodnie z prawem Ukrainy wnioskodawczyni może zawrzeć małżeństwo;

- 2) dopuszczenie dowodu z zaświadczenia z 1.7.2023 r. wydanego przez Ambasadę Ukrainy w Warszawie – na fakt, że w świetle obecnie obowiązującego prawa właściwe organy Ukrainy nie wydają zaświadczeń o możliwości zawarcia małżeństwa;
- 3) dopuszczenie dowodu z przesłuchania wnioskodawczynie oraz uczestnika – na fakt, że wnioskodawczynie oraz uczestnik zamierzają wstąpić w związek małżeński na terytorium RP, nieistnienia okoliczności, które w świetle prawa ukraińskiego lub prawa polskiego uniemożliwiałyby wnioskodawczynie wstąpienie w związek małżeński z uczestnikiem na terytorium RP;
- 4) orzeczenie, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Uzasadnienie

Wnioskodawczynie oraz uczestnik zamierzają wstąpić w związek małżeński na terytorium RP i w tym celu pragną złożyć stosowne oświadczenia przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Radomiu.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczynie oraz uczestnika.

Z informacji uzyskanej przez wnioskodawczynię w Urzędzie Stanu Cywilnego w Radomiu wynika, że warunkiem zawarcia przez cudzoziemca związku małżeńskiego na terytorium RP jest między innymi przedłożenie dokumentu stwierdzającego, że zgodnie z właściwym prawem cudzoziemiec może zawrzeć małżeństwo.

Wnioskodawczynie jest obywatelką Ukrainy. Niestety, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami Ukraina nie wydaje zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa. Wobec powyższego zachodzą trudne do przewyżczenia przeszkody uniemożliwiające uzyskanie dokumentu wymaganego przez prawo polskie.

Dowód: zaświadczenie z 1.7.2023 r. wydane przez Ambasadę Ukrainy w Warszawie.

Po stronie wnioskodawczynie nie zachodzą przeszkody uniemożliwiające jej zawarcie małżeństwa, i to ani z perspektywy prawa ukraińskiego, ani prawa polskiego. Wnioskodawczynie jest osobą pełnoletnią posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych. Wnioskodawczynie nie jest ubezwłasnowolniona ani dotknięta chorobą psychiczną albo niedorozwojem umysłowym. Dotychczas wnioskodawczynie nie wstępowała w związek małżeński. Pomiedzy uczestnikiem i wnioskodawczynią nie zachodzi stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa, ani też stosunek przysposobienia.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczynie i uczestnika.

Mając na względzie powyższe, należało wniesć jak w *petitum* wniosku.

Julian Bocianek

Adwokat

Załączniki:

- ↳ dowód uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 100 zł;
- ↳ zaświadczenie z 1.7.2023 r. wydane przez Ambasadę Ukrainy w Warszawie;
- ↳ odpis wniosku i załączników.

Uwagi i objaśnienia

^a **Wniosek o zwolnienie z obowiązku złożenia lub przedstawienia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu niezbędnego do zawarcia małżeństwa** (zob. art. 3 § 2 KRO, art. 79 ust. 2 PrASC). Artykuł 3 § 1 KRO nakłada na osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo obowiązek przedłożenia kierownikowi urzędu stanu cywilnego określonych w odrębnych przepisach dokumentów, niezbędnych do zawarcia małżeństwa. Niezbędne jest zatem przedstawienie:

- 1) dokumentu tożsamości osoby zamierzającej zawrzeć małżeństwo osobiście;
- 2) zapewnienia na piśmie w postaci papierowej, że nie wie o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa;
- 3) zezwolenia na zawarcie małżeństwa, jeżeli wymagają tego przepisy KRO (art. 76 ust. 1 PrASC);
- 4) zezwolenie sądu na złożenie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przez pełnomocnika oraz pełnomocnictwo (art. 76 ust. 3 PrASC);
- 5) dokumentów, o których mowa w art. 77 i 78 PrASC, w przypadku obywatela polskiego;
- 6) dokumentów, o których mowa w art. 79 PrASC, w przypadku obywatela państwa obcego.

W razie gdy otrzymanie dokumentu, który należy następnie złożyć lub przedstawić kierownikowi urzędu stanu cywilnego, napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody, sąd może zwolnić z tego obowiązku osobę zamierzającą wstąpić w związek małżeński (art. 3 § 2 KRO, zob. też art. 79 ust. 2 PrASC, w odniesieniu do dokumentu wymaganego od cudzoziemca, stwierdzającego, że zgodnie z właściwym prawem może zawrzeć małżeństwo).

W treści wniosku należy dokładnie oznaczyć podmioty zamierzające wstąpić w związek małżeński, a także dokument, którego złożenie napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody. W postępowaniu o zwolnienie cudzoziemca od złożenia dokumentu, o którym mowa w art. 79 ust. 1 pkt 3 PrASC, sąd na podstawie właściwego prawa ustala również, czy osoba będąca cudzoziemcem może zawrzeć małżeństwo, wobec czego we wniosku należy wskazać okoliczności mające znaczenie dla tej oceny.

^b **Właściwość sądu.** Wniosek należy złożyć z uwzględnieniem przepisów o właściwości rzeczowej i miejscowej sądu:

- 1) **właściwy rzeczowo** jest sąd rejonowy, zgodnie z zasadą ogólną wyrażoną w art. 507 KPC;
- 2) **właściwy miejscowo** w świetle art. 508 KPC jest wyłącznie sąd miejsca zamieszkania wnioskodawcy, a w braku miejsca zamieszkania – sąd miejsca jego pobytu. W braku wskazanych wyżej podstaw właściwy będzie sąd dla m.st. Warszawy. Istnieje ponadto możliwość wyznaczenia przez sąd przełożony nad sądem właściwym miejscowo innego sądu, jako właściwego dla rozpoznania sprawy (zob. art. 508 § 2 i 3 KPC).

[Przejdź do księgarni →](#)